

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2009. év november hó 27. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

**Í T É L E T E T:**

A *csalás büntette és más bűncselekmények* miatt *az I. r. vádlott és társai* ellen indított büntetőügyben a Nógrád Megyei Bíróság 3.Bf.74/2008/20. számú ítéletét az I. r. és a II. r. vádlott tekintetében az alábbiak szerint *változtatja meg*.

Az I. r. vádlottat helyesen a Btk. 318.§ (1), (2) bekezdés c) pontja és (6) bekezdés b) pontja szerinti társtettesként elkövetett csalás büntette vádja alól *tekinti felmentettnek*.

Az e vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását *4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti*.

A II. r. vádlott tekintetében a próbaidő tartamát *2 (kettő) évre enyhíti, és a közbizalom elleni cselekmények megnevezésénél a közvetett tettességre utalást mellőzi*.

Sértett 1. és sértett 2. magánfelek fellebbezését elutasítja, egyben e magánfeleket polgári jogi igényükkel a *törvény egyéb utasítja*.

Az ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára az Egri Városi Bíróság 5.Bny.5289/2004/32. számú végzésével elrendelt *zár alá vételt feloldja*.

Egyebekben a másodfokú ítéletet mindkét vádlott tekintetében helybenhagyja azzal, hogy az I. r. vádlott előző neve: I. r. vádlott, míg a II. r. vádlott neve helyesen: II. r. vádlott.

A harmadfokú eljárásban felmerült 35.625,- (harmincötezer-hatszázhuszonöt) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

### *INDOKOLÁS:*

A Balassagyarmati Városi Bíróság a 2008. január 16. napján kelt 6.B.491/2005/96. számú ítéletével az I. r. vádlott bűnösségét 3 rb., a

- Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő üzletszerűen elkövetett csalás büntetében, amelyből 1 rb. cselekményt társtettesként követett el,
- Btk. 276. §-ba ütköző magánokirat-hamisítás vétségében,
- Btk. 298/D. a) pontjába ütköző és ugyanezen pont I. fordulata szerint minősülő jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntetében.

Ezért öt halmazati büntetésül 2 évi börtönbüntetésre és 500.000,- forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A pénzmellékbüntetést meg nem fizetése esetén 2.000,- forintonként rendelte szabadságvesztésre átváltoztatni.

A II. r. vádlott bűnösségét

- 2 rb. a Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetében állapította meg, amelyből 1 rb. cselekményt társtettesként, 1 rb. pedig bűnsegédként
- 2 rb. a Btk. 276.§-ba ütköző és aszerint minősülő magánokirat-hamisítás vétségében, amelyből 1 rb. bűnsegédként, 1 rb. mint közvetett tettes valósított meg.

Ezért a bíróság halmazati büntetésül 1 évi végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre és 500.000,- forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A pénzmellékbüntetést meg nem fizetése esetén 2.000,- forintonként rendelte 1-1 napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

Ugyanakkor a II. r. vádlottat az ellene 1 rb. a Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő üzletszerűen, társtettesként elkövetett csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. r. vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 30 napon belül polgári jogi igény címén fizessen meg együttesen sértett 1 és

sértett 2 magánfelek részére 3.040.000,- forint kártérítést és az Illetékhivatalnak 182.400,- forint eljárási illetéket.

Ezt meghaladóan a bíróság a magánfeleket polgári jogi igényükkel a törvény egyéb útjára utasította.

Az elsőfokú bíróság egyúttal figyelmeztette a magánfeleket, hogyha a megállapított teljesítési határidő lejártától számított 30 napon belül a megítélt kártérítés vonatkozásában nem kérnek végrehajtást, illetve az egyéb törvényes útra utasított rész vonatkozásában a határozat közlésétől számított 60 napon belül nem igazolják, hogy az igényüket érvényesítették, akkor az Egri Városi Bíróság által 5.Bny.5289/2004/2. számon hozott és a Heves Megyei Bíróság Bnyf.2182/2004/4. számú végzésével helybenhagyott zár alá vételt fel kell oldani.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész az I. r. vádlott terhére a kiszabott büntetés súlyosítása végett, míg az I. r. és a II. r. vádlott és védőik elsődlegesen felmentésért, másodlagosan pedig a kiszabott büntetés enyhítése végett jelentettek be fellebbezést.

A Nógrád Megyei Bíróság a 2008. december 04. napján kelt 3.Bf.74/2008/20. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet e két vádlott tekintetében megváltoztatta, és a vádlottakat 1-1 rb. társtettesként elkövetett csalás büntettének (Btk. 318.§ (1), 5) a) pont) vádja alól felmentette. Egyebekben I. r. vádlott és a II. r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Megállapította, hogy az ítélet ellen az I. r., a II.r. vádlottak, valamint az ítéletnek a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezése ellen sértett 1 és sértett 2. magánfelek fellebbezéssel élhetnek.

A másodfokú ítélet ellen az I. r. és a II. r. vádlottak és védőik elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

Ezen túlmenően a II. r. vádlott a másodfokú ítélet kihirdetését követően 2009. január 16. napján írásban kérte, hogy a tulajdonában lévő és az eljárás során a polgári jogi igény biztosítása végett elrendelt ingatlan zár alá vételét a bíróság oldja fel tekintettel arra, hogy az ingatlan olyan cselekménnyel kapcsolatosan került zár alá vételre, amely bűncselekmény alól őt a másodfokú bíróság felmentette.

A Nógrád Megyei Bíróság a II. r. vádlott ezen írásbeli kérelmére a 2009. február 19. napján - tehát a másodfokú ítélet kihirdetését követően - 25. sorszám alatt hozott végzésével az ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára elrendelt zár alá vételt feloldotta.

Ezen végzés kézbesítését követően a végzés ellen sértett 1 magánfél jelentett be fellebbezést.

Az alapiratokat és e külön végzést a Nógrád Megyei Bíróság ezt követően az ítéltáblához felterjesztette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.390/2005/3. számú átiratában a védelmi másodfellebbezéseket, illetve sértett 1 fellebbezését is alaptalannak tartotta.

Az átiratban kifejtettek szerint tévedett a másodfokú bíróság, amikor a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés ellen sértett 2 és sértett 1 magánfeleknek fellebbezési jogot biztosított. A polgári jogi igényt illetően ugyanis a magánfeleket fellebbezési jog nem illeti meg, ugyanakkor a bűnösség kérdésében hozott eltérő döntésre tekintettel az ügyésznek fellebbezési joga van, amelyet azonban a másodfokú határozat nem tartalmaz.

Az átiratban kifejtettek szerint az első- és a másodfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le az eljárást. Az ügyészség álláspontja szerint a Nógrád Megyei Bíróság a III. tényállási pontra vonatkozó tényállást helyesbítő kiegészítése helytálló volt, és így a másodfokú bíróság által megállapított tényállás helytálló.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a vádlottakkal szemben kiszabott büntetés igazodik a cselekmények tárgyi súlyához, igazodik a belső arányosság követelményeihez is, szükséges a büntetési célok eléréséhez, így azok további enyhítése nem indokolt.

Ugyanakkor az ügyészi álláspont szerint a másodfokú ítélet kihirdetését követően a 25. alszám alatt meghozott végzés meghozatalára a Nógrád Megyei Bíróságnak a Be. 369.§ (3) bekezdése alapján már nem volt jogosultsága, hiszen a II. r. vádlott írásbeli kérelme a másodfokú ítélet kihirdetését követően érkezett a bírósághoz, így azt a már bejelentett fellebbezések kiegészítéseként kellett volna értékelnie, és az iratokkal együtt a harmadfokú bíróságra kellett volna felterjesztenie.

Az átiratban foglaltak szerint a II. r. vádlott ingatlanának zár alóli feloldása egyébként indokolt és törvényes. A zár alá vétel további fenntartására a törvény szerint a továbbiakban azért nincs lehetőség, mert a I. tényállásban írt cselekmény vádja alól a II. r. vádlottat a másodfokú bíróság jogerősen felmentette. Ezen túlmenően ugyancsak a zár alá vétel feloldása mellett szól az is, hogy a másodfokú bíróság nem rendelt el az I. r. vádlottal szemben vagyonelkobzást.

A Be. 159.§ (2) bekezdés és a Btk. 77/B.§ (5) bekezdés rendelkezéseiből következően az I. r. vádlottal szemben megítélt polgári jogi igény biztosítását ugyanis nem szolgálhatja a más tulajdonában - aki jelen esetben a II. r. vádlott - lévő ingatlan.

Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Nógrád Megyei Bíróság 3.Bf.74/2008/20. számú ítéletét - a 25. számú végzés egyidejű hatályon kívül helyezése mellett - a Be. 398.§ (3) bekezdése

alapján változtassa meg, és az ingatlanra elrendelt zár alá vételt oldja fel, egyebekben a másodfokú ítéletet hagyja helyben.

Az I. r. vádlott a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezését írásban is megindokolta. Beadványában előadta, hogy a terhére rótt bűncselekmények kétséget kizáró módon való bizonyítása nem valósult meg. Kifogásolta, hogy a bíróságok a hangfelvételt bizonyítékként elfogadták és a terhére értékelték, pedig az nem tekinthető törvényesen beszerezett bizonyítéknak.

Ezen túlmenően kiemelte, hogy a sértett házaspár a vételár különbözetről átvételi elismervényt soha nem írt alá, így - mivel ilyen okirat nem készült - annak felhasználása sem történhetett meg.

A polgári jogi igényrel kapcsolatos ítéleti döntéssel szemben utalt arra, hogy az ügyben a polgári bíróság jogerős és végrehajtható határozatot hozott, amelyben a törvényesen kikötött kötbér összegének a megfizetésére kötelezték sértett 2-t és sértett 1-et, azonban az első- és a másodfokú eljárásban a bíróságok ezt a döntést figyelmen kívül hagyták.

Összességében a másodfokú ítélet megváltoztatására, a kiszabott büntetés mérséklésére és annak felfüggesztésére tett indítványt.

A harmadfokú nyilvános ülésen az I. r. vádlott védője elsődlegesen felmentésért másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítéséért, illetve annak felfüggesztéséért tartotta fenn a fellebbezését. Kifejtett álláspontja szerint az eljárás során az I. r. vádlott bűnössége nem nyert kétséget kizáróan bizonyítást, így az elítélésére sem kerülhetett volna sor. Utalt az írásbeli beadványban kifejtettekre és az abban írtak figyelembe vételével kérte a harmadfokú határozat meghozatalát.

Az I. r. vádlott a nyilvános ülésen felszólalásában hangsúlyozta, hogy ő nem csapott be senkit, azonban a sértett házaspár őt átverte, mert ők voltak azok akik már a kölcsönszerződés megkötésekor is tudták, hogy nem fognak és nem is tudnak neki fizetni.

A II. r. védője a bejelentett fellebbezést, amely elsődlegesen felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányult, megváltozott tartalommal, elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése végett tartotta fenn. Felszólalásában összefoglalta a II. r. vádlott korábbi védekezésének lényegét, vitatta a szakértői véleményekben foglaltakat, illetve azok értékelésének módját, és hangsúlyozta, hogy mindezek csak egy megismételt eljárásban, a bizonyítékok más értékelése mellett küszöbölhető ki. A védő másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

E körben utalt arra, hogy bár a másodfokú bíróság felmentő rendelkezést hozott az egyik bűncselekmény vonatkozásában a II. r. vádlottal szemben, azonban ennek ellenére az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést helybenhagyta, pedig annak csökkentése lett volna indokolt.

A nyilvános ülésen az ügyészség képviselője a fellebbviteli főügyészség írásban benyújtott álláspontját változatlan tartalommal fenntartotta.

A harmadfokú bíróság a Be. 387.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezésekkel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást teljes terjedelmében - függetlenül attól, hogy ki fellebbezett - felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú illetőleg a másodfokú eljárásban megtartották-e, valamint a másodfokú ítélet megalapozott-e.

A Be. 389.§ (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletet meghozta, kivéve, ha ez a tényállás megalapozatlan.

Ennek során a harmadfokú bíróság megállapította, hogy az első és másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően, kellő részletességgel és alapossággal folytatta le.

Nem vétett eljárási hibát akkor sem, amikor az I. r. vádlott és tanú 1. között lezajlott és hangszalagra rögzített beszélgetés tartamát, illetve az arról készített jelentést tárgyalás anyagává tett és bizonyítékként értékelte.

A büntetőeljárásban szabadon felhasználható minden olyan bizonyítási eszköz és bizonyíték, amely a tényállás megállapítására alkalmas lehet; a hatóságok ezeket egyenként és összességükben szabadon értékelik, és az ezen alapuló meggyőződésük szerint bírálják el (Be. 5.§-ának (3) bekezdése). Az idézett törvényi rendelkezés a bizonyítás és a bizonyítékok értékelése szabadságának elvét juttatja kifejezésre. Az eljáró bíróság a bizonyítási eszköz és a bizonyíték felhasználása tekintetében szabadon dönt, döntésében csupán a konkrét tényállás szerinti relevancia szempontjait köteles figyelembe venni.

A bizonyítási eszközök kiválasztása nem lehet öncélú, és nem akadályozhatja az igazság megvalósítását. A törvény differenciál a bizonyítási eszköz és a bizonyíték fogalom között. Bizonyítási eszköz az, amiből a bizonyító adat megismerhető. Bizonyíték pedig minden olyan tény, amely a bűncselekmény elkövetésének, az elkövető személyének megállapításához és a büntetés helyes mértékének kiszabásához szükséges.

A bíróság vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek, és a bizonyítás ezt a célt szolgálja. Nem lehet ezért - az egyébként is jogsértés nélkül készült hangfelvétel - felhasználását visszaélésnek tekinteni, ha ez a hangfelvétel felhasználójával szemben elkövetett jogsértéssel kapcsolatos bizonyítás érdekében történik. ( EBH.2000.296)

A kifejtettekre tekintettel a rejtett magnetofonnal készített hangfelvétel a szabad bizonyítás elve alapján a büntetőeljárásban felhasználható. A bíróságnak kell tehát eldöntenie azt, hogy a felvétel szükséges-e a tényállás megállapításához vagy nem.

Így az első fokú bíróság törvényesen használta fel a felvételt, és az nem tekinthető a Be. 789.§ (4) bekezdése szerint beszerzettnek.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálásához szükséges összes további fellelhető bizonyítékot beszerezte és azokat nagyrészt okszerűen, a logika szabályainak megfelelően értékelte, mérlegelte.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság megalapozottnak tartotta, azt csak a III. tényállási pontot érintően sértett 3. tanúnak és VI. r. vádlottnak a két vidéki ingatlan megvásárlásának, illetve tulajdonba adásának körülményeivel egészítette ki.

Az így megállapított tényállás döntő, meghatározó részeiben megalapozott, de a III.fokú bíróság álláspontja szerint a Be. 388.§ (2) bekezdése alapján az alábbi kiegészítésekre, helyesbítésre szorul:

Elsőfokú ítélet 8. oldal 1. bekezdés utolsó mondata:

- a közjegyzői okirat a szerződéssel ellentétben azt tartalmazza, hogy az I. r. vádlott a birtokbavétel jogosultságát 2002. február 20. napjától gyakorolja, míg a sértett házaspár az elhelyezéséről maga köteles gondoskodni (I/285.).

Elsőfokú ítélet 8. oldal 2. bekezdés után:

- az I.r. vádlott 2001. október 03-án felszólította a sértetteket az esedékes részletek megfizetésére azzal, hogy ellenkező esetben 2001. október 14-től él az opciós jogával (I/289.)

Elsőfokú ítélet 8. oldal 3. bekezdés második mondata:

- a 2001. november 04-én kelt értesítésben az I. r. vádlott tájékoztatta a Sértetteket, hogy egyoldalú opciós nyilatkozatával, továbbá a sértettek által meghatározott eladási ár teljes kifizetésével megszerezte a tulajdonjogot és jelenleg az ingatlan értékesítése folyamatban van (I/290.), amelytől a hátralék kiegyenlítése esetén eltekint.

- Az I. r. vádlott az eladási árat, vagyis a kölcsön összege és a ház értéke közötti különbözetet valójában nem fizette meg, és ilyen tartalmú okirat sem készült.

Elsőfokú ítélet 8. oldal 3. bekezdését követően:

- 2001. november 26-án Színné írásbeli megbízása alapján tanú 1. két alkalommal magnóra veszi az I. r. vádlottal folytatott beszélgetést, melyben az I. r. vádlott a pénzkihelyezési gyakorlatáról beszél részletesen.

- az I. r. vádlottnak a bankszámláján 2001. október hónapban nem állt rendelkezésre olyan összeg, amely a bélapátfalvai ingatlan vételár-különbözetének megfizetésére elegendő fedezetet nyújtott volna. A II. r. vádlott bankszámla kivonatából pedig nem igazolható a bélapátfalvai ingatlan vételárának a felvétele.

Elsőfokú ítélet 8. oldal 4. bekezdését követően kiegészíti:

- a Debreceni Városi Bíróság a 2005. május 03-án kelt 54.P.25.091/2004/11. számú és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2005. szeptember 08-án jogerős 2.Pf.20.824/2005/4. számú ítéletével I. r. vádlottat kötelezte, hogy sértetteknek külön-külön 2.007.000-2.007.000,- forintot és annak kamatait fizesse meg. Kötelezte továbbá a sértett házaspárt, hogy kötbér címén a II. r. vádlottnak kötelesek 1.946.000,- forint kötbért és kamatait, valamint 2005. március 16. napjától a tényleges kiürítésig napi 2.000,- forint kötbért megfizetni (elsőfokú bíróság iratok).
- A sértett házaspár felülvizsgálati kérelmét a Legfelsőbb Bíróság a 2006. év január hó 31. napján kelt Pfv.E.20036/2006/2. számú végzésével elutasította.

Elsőfokú ítélet 9. oldal 1. bekezdését kiegészíti az alábbiakkal:

- A vételi jogot alapító szerződés szerint a vételi jog gyakorlását követő naptól a sértettek az ingatlant üres állapotban kötelesek birtokra adni, ellenkező esetben ettől az időponttól napi 2.000,- forint kötbért kötelesek fizetni.

A birtokbaadási nyilatkozatban pedig a VI. r. vádlott hozzájárult ahhoz, hogy az I. r. vádlott 2001. október 25-től a birtokbavételi jogosultságát közvetlen végrehajtás útján érvényesítse és ez esetben a sértettek az elhelyezésükről maguk kötelesek gondoskodni. (I/65., 67.)

Elsőfokú ítélet 9. oldal 3. bekezdését kiegészíti azzal, hogy

- a VIII. r. vádlott és a IX. r. vádlott az okirat aláírásáért fejenként 3.000,- 3.000,- forintot kaptak a VI. r. vádlottól.

Elsőfokú ítélet 10. oldal 2. bekezdését kiegészíti azzal, hogy

- az I. r. vádlottnak a bankszámláján 2002. január hónapban nem állt rendelkezésre olyan összeg, amely az ingatlan vételár-különbözetének megfizetésére elegendő fedezetet nyújtott volna.

A tényállás kiegészítésére az I. r. vádlottnak a kölcsönszerződések megkötésekor fennálló szándékának megállapítása érdekében volt szükség. (I/202.).

Az így kiegészített tényállás már minden szempontból megalapozott, így a Be. 388.§ (1) bekezdése alapján a harmadfokú eljárásban is irányadó volt.



Mind az első- mind a másodfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének is.

Az elsőfokú bíróság az I. és II/a/ és b/ tényállási pontokban túlnyomórészt helyesen mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat és számot adott arról is, hogy mely bizonyítékokat és miért fogadott el, illetve melyeket és miért nem tartott valónak.

Bár az elsőfokú bíróságnak rendelkezésére állt az I. r. és a II. r. vádlottak 2001-2002. évekre havi bontásban kimutatott pénzforgalma, azonban az abban foglaltak részletes értékelése elmaradt.

Ebből megállapítható, hogy az I. r. vádlottnak 2001. szeptember végétől 2002. decemberéig a bankszámláján 3.900,- forintnál nagyobb összeg nem került jóváírásra, a havi záró egyenlegei közül pedig a legnagyobb tétel 36.578,- forint volt.

Az I. r. vádlott által becsatolt okirati bizonyítékok pedig - egyetlen adás-vételi szerződés kivételével - a 2001. szeptember előtti időszak jövedelmeit igazolják.

A II. r. vádlott bankszámla kivonata pedig 2002. március hónapban nem tartalmaz 3.000.000,- forint erejéig terhelést, amely azt igazolná, hogy a belpátfalvai ingatlan vételárának a kielégítése az I. r. vádlott felé megtörtént.

Ebből pedig levonható az a következtetés, hogy a tényként elfogadható bevételek a két ingatlan vételár-különbözetének megfizetésére elegendő fedezetet nem nyújtottak a vádlottak számára.

Ugyancsak nem értékelte bizonyítékként az elsőfokú bíróság az I. r. vádlottnak a sértett 1 és sértett 2. sértetteknek címzett és 2001. november 04-én kelt tájékoztatását, amelyben közölte velük, hogy a sértettek által meghatározott eladási ár teljes kifizetésével megszerezte az ingatlan tulajdonjogát.

A sértett házaspár végig következetesen tagadta, hogy a vételár-különbözet kifizetésre került volna.

Tény, hogy a kifizetést igazoló okirat az eljárás során nem került elő, de az iratoknál lévő - a felek között több éven keresztül folyamatban volt polgári perekben kötött - egyezségi ajánlatok és a jogerős ítélet is a sértett házaspár állítását igazolják.

Így nem foghat helyt az I. r. vádlott írásbeli fellebbezésében írt és a felmentését célzó azon érvelése, hogy miután hamis dokumentum az eljárás során nem került elő, ezért a tévedésbe ejtési szándék nem nyert bizonyítást.

Az elsőfokú bíróság részletesen elemezte az I. r. vádlott és tanú 1. között lefolytatott beszélgetés tartalmát és ezt a bizonyítékot a másodfokú bíróság is perdöntőnek értékelte.

A harmadfokú bíróság hangsúlyozza, hogy bár a kazettán lévő felvétel tartalma a tényállás megállapításához szükséges volt, de emellett az elsőfokú bíróság által értékelt és a harmadfokú bíróság által kiegészített bizonyítékok (banki kimutatás,

2001. november 04-i tájékoztatás) alkotnak egy olyan zárt logikai láncolatot, amely a mérlegeléssel megállapított, és megalapozott tényállást eredményezte.

A II.-es és a III.-as tényállási pont vonatkozásában a IV. r. vádlott, tanú 2 tanú, tanú 3, a VII. r. vádlott, a VIII. r. vádlott, a IX. r. vádlott vádlottak, sértett 3 tanúk vallomásai, az okirati bizonyítékok és az írás-szakértői vélemény az I. r. és a II. r. vádlottak cselekvőségére megnyugtató bizonyítékokat szolgáltattak. A vagyon elleni bűncselekmény kivételével az elsőbírői mérlegeléssel, értékeléssel mind a másodfokú bíróság, mind a harmadfokú bíróság is egyetértett.

A másodfokú bíróság a III.-as tényállási pont vonatkozásában, a csalás bűntette kapcsán az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontra helyezkedett:

Álláspontja szerint a kiegészített tényállásból ugyanis kitűnik, hogy amikor az I. r. vádlott megmutatta sértett 3-nak a II. r. vádlott tulajdonát képező családi házat, a VI. r. vádlott azt közölte a sértett 3-al, hogy „két héten belül kiköltözik az ingatlanból”.

Az I. r. vádlott tehát nem ejtette tévedésbe sértett 3-t.

Másfelől pedig, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy a VI. r. vádlott nem költözik ki a szóban forgó ingatlanból, az I. r. és a II. r. vádlott sértett 3. tulajdonába adta a vidéki lakást, így a vádlottak sértett 3. anyagi követelését maradéktalanul kielégítették.

A kifejtettek alapján a megyei bíróság arra jutott: nem állapítható meg a III. tényállási pontban részletezett cselekmény tekintetében a vádlottak jogtalan haszonszerzési célzata, erre tekintettel a megyei bíróság az I. r. és a II. r. vádlottat a csalás bűntettének vádja alól (Btk. 318.§ (5) bekezdés a) pontja), a Be. 331.§ (1) bekezdésének alkalmazásával bebizonyítottság hiányában (Be. 6.§ (3) bekezdés b) pont I. fordulat) felmentette.

A harmadfokú bíróság mindenben egyetértett a másodfokú bíróságnak a társtettesként elkövetett csalás bűntette tekintetében hozott felmentő rendelkezésével és azok indokaival is.

Az irányadó tényállás szerint pedig a vádlottak terhére megállapított bűncselekmények minősítése a Btk. 2.§-ának felhívása mellett törvényes.

A büntetés kiszabásánál irányadó bűnösségi körülményeket az első- és másodfokú bíróság túlnyomórészt helyesen sorolta fel, azonban azok további pontosításra, helyesbítésre szorulnak.

Az I. r. és a II. r. vádlottnál további nyomatékos enyhítő körülmény, hogy a 2001. évtől a mai napig büntetlen előéletűek. Ezen túlmenően az elsőfokú ítélet kihirdetésétől számított további egy és fél évi időmúlás, valamint az, hogy a sértett házaspár is a jogtalanság talaján állt, amikor a szerződésben vállalt fizetési és

kiköltözési kötelezettségüknek felszólítás ellenére nem tettek eleget ugyancsak a vádlottak javára értékelendő körülmény.

Az ítélet tábla ugyanakkor mellőzi az ítélet 35. oldal 2. bekezdésében foglalt súlyosító körülmények közül a lakásmanipulációval összefüggő bűncselekményekkel kapcsolatban kifejtetteket.

Az ott leírtak - bár valóságtartalmuk kétségtelen - nem vonatkoztathatók a jelen ügyre. A sértettek a kölcsönt lakásfelújításra, kazáncserére vették fel, több ingatlan is volt a tulajdonukba, kiköltözésük esetén lakhatásuk biztosítva volt. A polgári jogi értelemben vett „uzsoraszerződés” a kölcsönt felvevők megélhetését, létfenntartását veszélyezteti, amely a jelen ügyben szóban sem került.

A túlsúlyban lévő enyhítő körülményekre és a jelentős időmúlásra tekintettel a III. fokú bíróság álláspontja szerint lehetőség van az I.r. vádlottnál is a kiszabott szabadságvesztés felfüggesztésére, míg a II.r. vádlottnál a próbaidő tartamának csökkentésére.

A III. fokú bíróság osztotta a fellebbviteli főügyésztség álláspontját a tekintetben, hogy eltérő rendelkezés hiányában a magánfelet a másodfokú határozattal szemben fellebbezési jog nem illeti meg, így perorvoslati kérelmét elutasította.

Miután a felek között a kártérítés és a kötbér tekintetében jogerős polgári ítélet született, sértett 1. polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította.

Ugyancsak alapos volt az ügyészi indítvány a zár alá vételt feloldására vonatkozóan is.

A zár alá vételt az Egri Városi Bíróság a 5.Bny.5289/2004/32. számú és a Heves Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság Bnyf.2182/2004/4. számú végzéseivel **rendelte el** az ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára., amely ingatlan a II.r. vádlott tulajdonában áll.

A Nógrád Megyei Bíróság a II.r. vádlottat az ezzel az ingatlannal összefüggésben megállapított tényállás alapján jogerősen felmentette.

Ezzel szemben az I.r. vádlott bűnösségét megállapította ezzel a vádponttal kapcsolatosan, egyben kártérítés megfizetésére kötelezte a sértett házaspár részére.

A Be. 159.§ (2) bekezdésében és a Btk. 77/B.§ (5) bekezdésében foglaltak szerint azonban a II.r. vádlott tulajdonában álló ingatlan nem szolgálhat fedezetül az I.r. vádlott terhére megítélt kártérítés biztosítására, emellett az is megállapítható, hogy a Be. 159.§ (4) bekezdés c./ pontjában írt ok sem áll fenn, hiszen a bíróság az I.r. vádlottal szemben nem rendelt el vagyonelkobzást sem.

Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla a zár alá vételre vonatkozó másodfokú bírósági döntést megváltoztatta és a zár alá vételt feloldotta.

Az ítélet rendelkező részében a közvetett tettességre utalást mellőzte, míg a vádlottak nevét helyesbítette.

Az ítélőtábla összességében a másodfokú bíróság határozatát a Be. 398.§ (1) és (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 397.§-a alapján helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 398.§ (3) bekezdése alapján határozott.

**Budapest**, a 2009. év november hó 27. napján

**Máziné dr. Szepesi Erzsébet** sk.  
a tanács elnöke

**Dr. Halász Irén** sk.  
előadó bíró

**Dr. Magócsi István** sk.  
bíró

A Nógrád Megyei Bíróság 3.Bf.74/2008/20. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 5.Bhar.73/2009/16. Számú ítéletében írt változtatásokkal az I.r. és a II.r. vádlottakkal szemben 2009. év november hó 27. napján jogerőre emelkedett - és fel nem függesztett részében - végrehajthatóvá vált.

**Budapest**, a 2009. év november hó 27. napján

**Máziné dr. Szepesi Erzsébet** sk.  
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:  
Kígyósi Józsefné  
bírósági ügyintéző